

Lausunto Haaparannan yleiskaavaehdotuksesta

TEKN 23.02.2022 § 49
1683/10.02.01/2022

Valmistelija

Kaupunginarkkitehti Harri Rynnänen, 040 7048720

Kohdennetut kysymykset ja ehdotukset

Ajankohtaiset yhteiset suunnitteluasiat Tornion kaupungin kanssa (s. 13)
Mielestämme tähän tulisi lisätä seuraavat asiat:

- Rajalla-kaupunginosan jatkokehittäminen mm. Europan 14-kilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta
- Yhteisen Kaupunginlahden kehittäminen kaupunkilaisten virkistystä, kultturitoimintaa sekä matkailua tukevaan käyttöön
- Matkailua palvelevan infrastruktuurin parantaminen kaksoiskaupungin ydinkeskustassa, etenkin Tornionjoen ranta-alueilla (esimerkiksi yhteysmahdollisuudet ja tarpeiden osoittaminen Cape Eastin ja Torandan välillä)

Riksintressen (alkaen s. 24)

Ovatko Riksintresse-alue-rajaukset pysyneet ennallaan edelliseen yleiskaavaan nähden? Jos rajauksiin on tullut muutoksia, ne olisi syytä osoittaa selvästi kartoilla ja selostuksessa.

Friluft och turism (s.28)

Matkailun kehittäminen yhteistyössä Tornion kanssa – esimerkkeinä rajan, kahden aikavyöhykkeen, yhteisen rannikko- ja jokivarsikulttuuriin ainutlaatuisuuden esilletuominen matkailukohteena ja -tuotteena kaksoiskaupunkien ydinkeskustan alueilla. Erikoisuutena alueella voidaan nostaa moninaiset rajanylitystavat nyt ja tulevaisuudessa – ”aikamatkaamalla”, golffaamalla, soutamalla, uimalla, pyöräilemällä, kävelemällä ja miksipä ei gondoli-hissilläkin.

Talvisen matkailun kehittämisessä alueella voidaan yhdistää ja kehittää laajat moottorikelkka- ja maastoreitit kansainvälisesti merkittäväksi, saavutettavien palveluiden varrella olevaksi kokonaisuudeksi, joka ulottuu mereltä tuntureille kahden valtakunnan alueella.

Gång-och cykeltrafik (s.38)

Valtakunnan rajat ylittävien kevyenliikenteen väylien lisääminen tekstiin. Kukkolankosken ylittävän kevyenliikenteen riippusilta, sekä sen merkitys kevyenliikenteen reittien yhteyksille rajan molemmin puolin. Toinen kevyenliikenteen ja pyöräilyreittien kehityksen kannalta tärkeä siltayhteys on rautatiesillan yhteyteen toteutettava erillinen silta. Lisäksi voitaisiin nostaa esiin myös Näränperän ylityksen parantamisen kevyen liikenteen kannalta – joko ranta-alueiden kautta tai olevaa tieverkkoa noudatellen.

Havet och skärgården, Önskad utveckling (s. 48)

Tornion kaupunki näkee Haaparannan tavoitteen saaristomatkailemisen kehittämisestä Kalixin kunnan kanssa positiivisena ja toivoo yhteistyön ja turistiveneliikenteen kehittämisessä reittien ja yhteistyön ulottamista myös Tornion saaristossa sijaitsevalle Perämeren kansallispuiston alueelle,

jossa opasteet ovat jo kaksikieliset ja infrastruktuuri mahdollistaa laajemman luontoympäristömatkailun alueelle.

Avfallsupplag (s. 55)

Tornion kaupunki on kehittämässä biokaasun tuotantoa alueella ja toivoo että Haaparannan kaupungin ja Tornion kaupungin biojätteet voitaisiin kerätä yhteen, tuottaa bioenergiaksi ja jaella sekä Tornion ja Haaparannan kunnan alueilla.

Vindkraft (s. 56)

Vastatakseen Euroopan unionin ja Suomen hallituksen asettamiin ilmastonmuutoksen vastaisten toimien käynnistämiseen, sekä mahdollistaakseen uutta, ympäristöystävällistä energian-, teollisuuden ja palveluiden tuotantoa alueellaan, Tornion kaupunki panostaa voimakkaasti uusiutuvan energian tuotannon kehittämiseen alueillaan ja suhtautuu alustavasti myönteisesti Haaparannan kunnan uusiutuvan energian (mm. tuulivoima- ja aurinkoenergiaprojektien) kehittämiseen. Kaupunkien erilaisten tuulivoimalle soveltuvien alueiden olosuhteiden ja sijainnin vuoksi on selvää, että kaupunkien alueilla päädytään erityyppisiin ratkaisuihin.

Mikä on Haaparannan kaupungin oma näkemys ja tavoite aukikirjoitettuna yleiskaavassa useaan otteeseen esitetystä kaupunkien yhteisestä näkemyksestä tuulivoiman osalta? (mm. sivut 10-11, 12, 56-57, 73, 74)

Mellankommunala frågor (s. 73-74)

Tähän osioon voisi lisätä seuraavat asiat:

- Rajalla-kaupunginosan jatkokehittäminen mm. Euroopan 14-kilpailun voittaneen ehdotuksen pohjalta.
- Yhteisen Stadsviken-Kaupunginlahti-viher- ja virkistysalueen kehittäminen.
- Matkailua palvelevan infrastruktuurin parantaminen ydinkeskustassa ja ranta-alueilla. (mm. Strandpromenaden)

På Gränsen-området (s. 94)

Tulisiko lisätä viimeisen lauseen ("Kommunen medverkar till områdets utveckling genom att ha påkostad och hög kvalitet på de offentliga miljöerna.") jälkeen seuraava täydennys:

Tornio ja Haaparanta markkinoivat yhdessä aluetta ulkopuolisille toimijoille; investoreille ja operaattoreille sekä auttavat heitä investoimaan, pyrkivät ratkaisemaan rajan yli toimimisen esteitä (esim. kabotaasiliikenne) ja toimimaan yhteisellä keskusta-alueella?

Haaparannan kartta (s. 98)

Tulisiko karttaan lisätä seuraavat kevyen liikenteen yhteystarpeet:

1. Rautatiesillan yhteyteen
2. Eurooppapuistoon/Rantapromenadille
3. Kaupungilahden pohjoispuolelle/Näränperään?

Yhteystarpeen lisääminen Cape East ja Toranda välille (gondolihissi, riippusilta tms.)

Torne älvdal (s. 115)

Kevyenliikenteen verkkojen yhteystarve tieltä 99 Kukkolankosken sillan kohdalle ja rajan yli?

Yleiset kysymykset

Olisiko yleiskaavassa syytä nostaa esille suvereniteettisaaren kysymyksen ratkaiseminen valtakunnallisella tasolla tai EU:n rajakysymysten ratkaisuun perehtyneen toimijan avulla? Haaparannan uudessa yleiskaavaehdotuksessa sekä Tornion käynnissä olevassa yleiskaavatyössä on ehkä paras aluetason mahdollisuus lähitulevaisuudessa nostaa esille kahden valtion välinen historiallinen sopimus ja sen vaikutukset suvereniteettisaarten maankäyttöön. Keskusteluissa Haaparannan hallintopäällikkö Göran Wigrenin, Tornion rakennusvalvontaviranomaisten ja edeltäjäni kanssa esiin nousseita ongelmakohtia ovat mm seuraavat asiat:

- a. Yleis- ja asemakaavoituksen laatija – Tornio vai Haaparanta?
- b. rakennusluvitus
 - i. kuka on toimivaltainen viranomainen?
 - ii. kumman maan rakennuslupamenettely on käytössä?
 - iii. minkä kaupungin rakennusmääräykset ovat käytössä?
- c. pelastustoimi
 - i. kuka on toimivaltainen viranomainen?
- d. kunnallistekniikka/infra
 - i. kumman kunnan ylläpidettäväksi kunnallistekniikka kuuluu?
- e. vakuutukset
 - i. minkä maan vakuutusyhtiöt vakuuttavat ko. alueen rakennukset?

<https://finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1986/19860096>

Tanskinsaaren maankäyttö on määritelty Torniossa voimassa olevassa yleiskaavassa. Suomen ja Ruotsin välisen suvereniteettisaaria koskevan sopimuksen 96/1986 asetuksen 2§ 3 artiklan mukaan Suomessa sijaitsevia suvereniteettisaaria hallitaan Ruotsin oikeuden mukaisesti. Tätä sopimuksen periaatetta noudattaen tulisi Haaparannan kaupungin määrittää Tanskinsaaren pohjoisosan maankäyttö. Suotavaa nykylainsäädännön mukaisesti toimittaessa olisi, että maankäytöstä suvereniteettisaaren alueella sovittaisiin yhteistyössä Tornion kaupungin kanssa.

Esille nostettujen huomioiden, täydennysehdotusten ja kysymysten jälkeen voin todeta että Tornion kaupunki on tyytyväinen Haaparannan kaupungin yleiskaavan luonnokseen ja uskon sen toimivan pohjana jatkossakin tapahtuvalle tiiviille kaksoiskaupunkien rajat ylittävälle yhteistyölle.

Esittelijä	Kaupunginarkkitehti Ryytänen Harri
Päätösehdotus	Teknisten palveluiden lautakunta hyväksyy lausunnon ja toivoo että Haaparannan kaupunki huomioi tässä lausunnossa esitetyt asiat.
Päätös	Hyväksyttiin ja päätettiin vielä viedä asia valtuustoinfoon tiedotettavaksi.
